

Tutkimus: monimuotoinen luonto suojaa lasta atopialta

Maaseudulla asuva lapsi välttää kaupunkilaista todennäköisemmin atooppisen ihottuman.

Kuva: Pentti Rautio / Wikimedia Commons

Teksti: Jouni Tikkanen

Maalla elävä lapsi näyttää saavan elinympäristöstään suojaa atopiaa vastaan, kertoi akatemiaprofessori **Ilkka Hanski** tänään Helsingissä Tieteen päivillä. Hanski on tutkinut yhdessä laajan, monitieteisen ryhmän kanssa luonnon monimuotoisuuden vaikutusta lasten terveyteen.

Koealueena tutkimuksessa oli Pohjois-Karjala. Hanski ja hänen kollegansa valitsivat koehenkilöiksi lapsia Joensuun kaupungista, sitä ympäröivistä kylistä sekä kylien ulkopuolelta ja tutkivat heidän alttiuttaan atopialle. Atopia voi johtaa muun muassa atooppiseen ihottumaan, joka ilmenee ihon kuivuutena ja kutiamisena. Usein ihottumaan liittyy myös allerginen nuha.

Hanski ja hänen kollegansa piirsivät satelliittikuviin säteeltään kolmen kilometrin kokoisen ympyrän lasten kotitalon ympärille ja mittasivat alueen maankäyttöä.

”Yllättävän selkeä tulos on, että jos kodin ympärillä on paljon metsämaata tai maatalousmaata, atopialle herkistymisen todennäköisyys on kymmenen prosenttia, mutta kun metsän ja maatalousmaan määrä lähenee nollaa, todennäköisyys on 30 prosenttia.”

Toisin sanoen betoniviidakossa lapsten alttius sairastua on huomattavasti suurempi.

Hanskin ja hänen lääkärikollegansa **Tari Hahtelan** arvaus ilmiön syystä on, että lapsen immuunipuolustus kehittyy paremmaksi ollessaan kosketuksissa monimuotoisen luonnon kanssa. Tätä he kutsuvat biodiversiteettihypoteesiksi.

”Lapsi saa normaalisti alakautta syntyessään äidiltä aikamoisen mikrobiannoksen. Jo keisarinleikkauksella on isoja vaikutuksia lapselle, muun muassa astman todennäköisyys on sen avulla syntyneille suurempi. Mutta lapsen ja nuoren mikrobilajisto saa täydennystä myös myöhemmin, kun lapsi on vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa”, Hanski kertoo.

Atopia-alttiudesta saatu tulos viittaa siihen, että lapsen ympärillä kannattaisi olla lajirikkaita viheralueita, joilla elää paljon erilaisia pöpöjä. Siksi Hanski ja Hahtela ovat tekemässä nyt vertailevaa tutkimusta luontopäiväkotia ja tavallista päiväkotia käyvien lasten terveydestä.

Tutkimuksen taustalla on kaksi merkittävää megatrendiä: Atooppisen ihottuman kaltaiset sairaudet ovat sotien jälkeen räjähdysmäisesti yleistyneet. Samaan aikaan luonnon monimuotoisuus on lehmän hännän lailla laskenut.

Teksti

Jouni Tikkanen

Suomen Luonnon toimittaja vuosina 2010–2021.